

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.8.30.
COM(2019) 379 final

2019/0174 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

**az Európai Unió által a Bonni Megállapodásra vonatkozó, a miniszteri nyilatkozathoz
csatolt, 2019–2025 közötti stratégiai cselekvési tervvel, valamint a miniszteri
nyilatkozattal kapcsolatban a Bonni Megállapodás második miniszteri értekezletén
képviselendő álláspontról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által az Északi-tenger olaj és egyéb káros anyagok általi szennyezésének kezelésére irányuló együttműködésről szóló megállapodással (a továbbiakban: Bonni Megállapodás) összefüggésben a miniszteri nyilatkozat és az ahhoz csatolt, a Bonni Megállapodásra vonatkozó, 2019–2025 közötti stratégiai cselekvési terv tervezett elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az Északi-tenger olaj és egyéb káros anyagok általi szennyezésének kezelésére irányuló együttműködésről szóló megállapodás

Az Északi-tenger olaj és egyéb káros anyagok általi szennyezésének kezelésére irányuló együttműködésről szóló megállapodás (a továbbiakban: Bonni Megállapodás vagy megállapodás) célja az Északi-tenger olaj és egyéb káros anyagok általi szennyezése elleni küzdelem, valamint a parti területek tengeri katasztrófáktól és a hajók és part menti létesítmények általi krónikus szennyezéstől való védelme. A megállapodás 1989. szeptember 1-jén lépett hatályba.

Az Európai Unió (a megkötés időpontjában: Európai Gazdasági Közösség) a (módosított) megállapodás¹ szerződő fele. Az Európai Unió északi-tengeri államai² és Norvégia szintén szerződő felei a megállapodásnak.

2.2. A Bonni Megállapodás

A megállapodás célja, hogy a tengeri környezet és a parti államok érdekeinek védelme érdekében előmozdítsa az Északi-tenger olaj és más káros anyagok általi szennyezése elleni küzdelemben a parti államok és az Európai Unió közötti aktív együttműködést és kölcsönös segítségnyújtást. E célból a megállapodás úgy rendelkezik, hogy a szerződő felek felügyeleti tevékenységet folytatnak a szennyezés felderítése és az ellene való küzdelem támogatása, valamint a környezetszennyezés elleni szabályok megsértésének megakadályozása érdekében. A Bonni Megállapodás értelmében az Északi-tengert különböző övezetekre osztották, amelyekben belül az események megfigyeléséért és értékeléséért a szerződő felek felelősek. A szerződő feleknek tájékoztatniuk kell bármely más érintett szerződő felet arról, ha tudomásuk van olaj vagy más káros anyag jelenlétéről, amely valószínűsíthetően súlyos fenyegetést jelent bármely másik szerződő fél partvidékére vagy part menti érdekeltségeire. A szerződő felek segítséget kérhetnek a tengeren vagy a partjaikon bekövetkezett szennyezés kezeléséhez, és ilyen esetben a megkeresett szerződő feleknek minden tőlük telhetőt meg kell tenniük annak érdekében, hogy a saját hatáskörükön belül megadják a kért segítséget.

¹ A Tanács 84/358/EGK határozata (1984. június 28.) az Északi-tenger olaj és egyéb káros anyagok általi szennyezésének kezelésére irányuló együttműködésről szóló megállapodás megkötéséről (HL L 188., 1984.7.16., 7. o.). A megállapodást 1989-ben módosították; a módosítások 1994. április 1-jén léptek hatályba. Az Európai Gazdasági Közösség az 1993. október 18-i 93/540/EGK tanácsi határozattal jóváhagyta ezeket a módosításokat (HL L 263., 1993.10.22., 51. o.)

² Belgium, Dánia, Franciaország, Németország, Írország, Hollandia, Svédország, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (a ratifikációs folyamat állása 2019. április 10-én).

A Bonni Megállapodás letéteményese a Németországi Szövetségi Köztársaság kormánya (a Bonni Megállapodás 18. cikkének (3) bekezdése).

A szerződő felek a Bonni Megállapodás vonatkozó rendelkezéseivel és a vonatkozó eljárási szabályzattal összhangban hoznak határozatot a megállapodással kapcsolatban; munkájukat titkárság és kisegítő testületek (például a szennyezés elleni fellépésekre vonatkozó műveleti, műszaki és tudományos kérdésekkel foglalkozó munkacsoport [OTSOPA]) segíti.

2.3. A tervezett jogi aktus – A miniszteri nyilatkozat és a Bonni Megállapodásra vonatkozó, 2019–2025 közötti stratégiai cselekvési terv

A megállapodás 2019-ben lesz 50 éves. Ebből az alkalomból a szerződő felek a szomszédos régióknak az Északi-tenger területe és megközelítési útvonalai olaj és más káros anyagok általi szennyezésének kezeléséért felelős kormányközi szervezetei és megfigyelői jelenlétében közös nyilatkozatot (a továbbiakban: miniszteri nyilatkozat) terveznek elfogadni a Bonni Megállapodás második miniszteri értekezletén, amelyre 2019. október 11-én, Bonnban kerül sor.

Bár az európai vizeken véletlenül bekövetkező olajszennyezések száma általában csökkent, rendszertelen időközökben továbbra is előfordulnak jelentős (vagyis 20 000 tonnát meghaladó mennyiségű) véletlen olajszennyezések. Jóllehet az óceánba évről évre bejutó olaj leginkább szárazföldi kibocsátásra vezethető vissza, a véletlen olajszennyezés továbbra is jelentős forrás, amely világszerte minden évben az óceánba kerülő olaj 10–15 %-át teszi ki. A miniszteri nyilatkozat ezért arra törekszik, hogy olyan közös jövőképet vázoljon fel, amely szerint az Északi-tenger területe és megközelítési útvonalai mentesek a hajózásból, tengeri olaj- és gázipari tevékenységekből és egyéb tengeri tevékenységekből eredő véletlen, elkerülhető, illetve szándékos szennyezéstől.

Az e jövőkép megvalósítása melletti szilárd elkötelezettségként a miniszteri nyilatkozat célja, hogy megerősítse a megállapodás szerződő felei által a kölcsönösen elfogadott célkitűzések elérése, továbbá az Északi-tenger területét és megközelítési útvonalait érő tengeri szennyezéssel kapcsolatos megelőzés, felkészültség és reagálás javítása érdekében tett fokozott erőfeszítéseket. Ennek érdekében a szerződő felek elfogadják a Bonni Megállapodásra vonatkozó, 2019–2025 közötti stratégiai cselekvési tervet (a továbbiakban: stratégiai cselekvési terv), amelyet a miniszteri nyilatkozathoz kell csatolni, és amely ambiciózus stratégiai célokat, operatív célkitűzéseket és az azok végrehajtását célzó intézkedéseket határoz meg a 2019–2025 közötti időszak tekintetében.

A Bonni Megállapodásra vonatkozó, 2019–2025-as időszakra szóló stratégiai cselekvési terv célja, hogy elősegítse a Bonni Megállapodás végrehajtását. Meghatározza a jövőképet, a stratégiai célokat és az operatív célkitűzéseket, valamint a 2019–2025 közötti időszakra vonatkozó konkrét, mérhető intézkedéseket és reális célkitűzéseket, segítve a szerződő feleket abban, hogy kijelöljék munkájuk irányát és hangsúlyának meghatározását. A stratégiai cselekvési terv elismeri, hogy fenn kell tartani a jól bevált rendszereket és a megállapodás operatív jellegét. Ugyanakkor azt is bemutatja, hogy milyen lehetőségek kínálóznak ezen erőfeszítések fokozására és új irányok kialakítására.

A Bonni Megállapodás első cselekvési tervét a 2010-ben, Dublinban tartott első miniszteri értekezleten fogadták el. Később, a megállapodás szerződő feleinek értekezletein a cselekvési tervet a 2013–2016 és a 2016–2019 közötti időszakokra vonatkozóan megújították és aktualizálták.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Az Unió célja a magas szintű környezetvédelem, különösen a regionális környezeti problémák leküzdésére irányuló, nemzetközi szintű intézkedések előmozdítása révén³; emellett törekszik arra, hogy ösztönözze az együttműködést a természeti vagy ember okozta katasztrófák megelőzését és az azokkal szembeni védekezést szolgáló rendszerek hatékonyságának javítása érdekében, különösen a nemzetközi szintű polgári védelmi intézkedések koherenciájának előmozdítása révén⁴.

A Bonni Megállapodás szerződő felei regionális szinten már 50 éve sikeres együttműködést folytatnak az Északi-tenger hajókról és tengeri létesítményekről történő szennyezésének megelőzése és az ellene folytatott küzdelem terén. A Bonni Megállapodás tudományos, műszaki és operatív tevékenységeket foglal magában. A szerződő felek nagy szakértelemmel rendelkeznek a tengeri környezetet fenyegető veszélyek kezelése terén, és készek megfelelni az új kihívásoknak. A 2019–2025-as időszakra szóló stratégiai cselekvési terv a miniszteri nyilatkozat általi jóváhagyása révén útmutatóként szolgál majd a folyamatban lévő és az új feladatok tekintetében, és segíti a hangsúlyok meghatározását.

Az Unió a Bonni Megállapodás szerződő fele, és érdekelt abban, hogy fokozza az Északi-tenger területét és megközelítési útvonalait érő szennyezés elleni küzdelem terén folytatott regionális együttműködést. Az Uniónak ezért támogatnia kell a 2019. évi miniszteri nyilatkozat elfogadását, ami viszont maga után vonja az ahhoz csatolt, a 2019–2025-as időszakra szóló stratégiai cselekvési terv jóváhagyását, összhangban az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti uniós eljárással.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”.

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervezetre irányadó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom kiterjed azokra az eszközökre is, amelyek a nemzetközi jog értelmében nem bírnak kötelező erővel, de „meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”⁵.

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A miniszteri értekezlet a szerződő felek miniszteri szintű találkozója. A Bonni Megállapodás 50. évfordulója és a megállapodás tervezett módosítása alkalmából, eseti alapon kerül hívásra.

A szerződő felek 2. miniszteri értekezletére 2019. október 11-én kerül sor. Az értekezleten a szerződő felek elfogadják a miniszteri nyilatkozatot, melynek célja, hogy tanúsítsa a megállapodás szerződő felei által a kölcsönösen elfogadott célkitűzések elérése, továbbá az Északi-tenger területét és megközelítési útvonalait érő tengeri szennyezéssel kapcsolatos

³ Az EUMSZ 191. cikke.

⁴ Az EUMSZ 196. cikke.

⁵ A Bíróság C-399/12. sz., Németország kontra Tanács ügyben 2014. október 7-én hozott ítéletének 61–64. pontja, ECLI:EU:C:2014:2258.

megelőzés, felkészültség és reagálás javítása érdekében tett fokozott erőfeszítéseket. Ennek érdekében a szerződő felek elfogadják a Bonni Megállapodásra vonatkozó, 2019–2025 közötti stratégiai cselekvési tervet (a továbbiakban: stratégiai cselekvési terv), amelyet a miniszteri nyilatkozathoz kell csatolni, és amely ambiciózus stratégiai célokat, operatív célkitűzéseket és az azok végrehajtását célzó intézkedéseket határoz meg a 2019–2025 közötti időszak tekintetében.

A 2019–2025-re vonatkozó stratégiai cselekvési terv joghatásokkal jár a szerződő felekre nézve. A stratégiai cselekvési terv a miniszteri nyilatkozat általi jóváhagyása révén útmutatóként szolgál majd a folyamatban lévő és az új feladatok tekintetében, és segíti a hangsúlyok meghatározását. Célja a Bonni Megállapodás végrehajtásának elősegítése azáltal, hogy meghatározza a megállapodás jövőképét, stratégiai céljait és operatív célkitűzéseit, valamint a szerződő felek által a 2019–2025 közötti időszak során megvalósítani kívánt konkrét, mérhető intézkedéseket és reális célkitűzéseket, hogy kijelölje a szerződő felek munkájának irányát és hangsúlyának meghatározását. A stratégiai cselekvési terv elismeri, hogy fenn kell tartani a jól bevált rendszereket és a megállapodás operatív jellegét. Ugyanakkor azt is bemutatja, hogy milyen lehetőségek kínálóznak ezen erőfeszítések fokozására és új irányok kialakítására.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem módosítja a megállapodás intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspontot meghatározzák. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

Valamely, egyidejűleg több cél elérésére irányuló vagy több elválaszthatatlan és egymáshoz viszonyítva nem járulékos jellegű összetevőt magában foglaló tervezett jogi aktus esetében az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapját kivételesen a különböző vonatkozó jogalapok fogják képezni.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A Bonni Megállapodásra vonatkozó, 2019–2025 közötti stratégiai cselekvési terv tervezete a környezetvédelem és a nemzetközi polgári védelmi együttműködés területéhez kapcsolódó célkitűzéseket követ, és e területek vonatkozásában tartalmaz elemeket. A tervezett jogi aktus ezen elemei elválaszthatatlanok és egymáshoz viszonyítva nem járulékos jellegűek, miközben előmozdítják a nemzetközi polgári védelmi intézkedések további koherenciáját⁶.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja a következő rendelkezésekből áll: Az EUMSZ 191. cikke és az EUMSZ 196. cikke.

⁶ Különösen, mivel a Bonni Megállapodás szerződő felei támaszkodhatnak az uniós polgári védelmi mechanizmusra (lásd a 2013. december 17-i 1313/2013/EU európai parlamenti és tanácsi határozatot [HL L 347., 2013.12.20., 924. o.]).

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 191. és 196. cikke, összefüggésben annak 218. cikke (9) bekezdésével.

5. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

Mivel a szerződő felek értekezletén hozott határozatok eredményeként a Bonni Megállapodás módosulni fog, elfogadásuk után helyénvaló kihirdetni azokat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a Bonni Megállapodásra vonatkozó, a miniszteri nyilatkozathoz csatolt, 2019–2025 közötti stratégiai cselekvési tervvel, valamint a miniszteri nyilatkozattal kapcsolatban a Bonni Megállapodás második miniszteri értekezletén képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 196. és 191. cikkére, összefüggésben annak 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az Északi-tenger olaj és egyéb káros anyagok általi szennyezésének kezelésére irányuló együttműködésről szóló megállapodást (a továbbiakban: Bonni Megállapodás) az Unió (az akkori Európai Gazdasági Közösség) az 1984. június 28-i 84/358/EGK tanácsi határozattal⁷ megkötötte. A megállapodás 1989. szeptember 1-jén lépett hatályba. A megállapodást 1989-ben módosították; a módosítások 1994. április 1-jén léptek hatályba. Az Unió (a megkötés időpontjában: Európai Gazdasági Közösség) a módosításokat az 1993. október 18-i 93/540/EGK tanácsi határozattal⁸ jóváhagyta.
- (2) A megállapodás 2019-ben lesz 50 éves. Ebből az alkalomból a szerződő felek a szomszédos régióknak az Északi-tenger területe és megközelítési útvonalai olaj és más káros anyagok általi szennyezésének kezeléséért felelős kormányközi szervezetei és megfigyelői jelenlétében miniszteri nyilatkozatot (a továbbiakban: miniszteri nyilatkozat) kívánnak elfogadni a Bonni Megállapodás második miniszteri értekezletén, amelyre 2019. október 11-én, Bonnban kerül sor.
- (3) Elismerve a Bonni Megállapodás keretében megvalósult 50 évnyi sikeres együttműködést és felismerve az Északi-tenger területén és megközelítési útvonalain a tengeri tevékenységekből eredő véletlen és illegális tengeri szennyezés megelőzésére, valamint az arra való felkészülésre és reagálásra irányuló regionális együttműködés további erősítéséből származó közös előnyöket, a 2019. évi miniszteri nyilatkozat olyan közös jövőkép meghatározására törekszik, amely szerint az Északi-tenger területe és megközelítési útvonalai mentesek a hajózásból, tengeri olaj- és gázipari tevékenységekből és egyéb tengeri tevékenységekből eredő véletlen, elkerülhető, illetve szándékos szennyezéstől.
- (4) Az e jövőkép megvalósítása melletti szilárd elkötelezettségként a miniszteri nyilatkozat célja, hogy megerősítse a megállapodás szerződő felei által a kölcsönösen elfogadott célkitűzések elérése, továbbá az Északi-tenger területét és megközelítési útvonalait érő tengeri szennyezéssel kapcsolatos megelőzés, felkészültség és reagálás

⁷ HL L 188., 1984.7.16., 7. o.

⁸ HL L 263., 1993.10.22., 51. o.

javítása érdekében tett fokozott erőfeszítéseket. Ennek érdekében a szerződő felek elfogadják a Bonni Megállapodásra vonatkozó, 2019–2025 közötti stratégiai cselekvési tervet (a továbbiakban: stratégiai cselekvési terv), amelyet a miniszteri nyilatkozathoz kell csatolni, és amely ambiciózus stratégiai célokat, operatív célkitűzéseket és az azok végrehajtását célzó intézkedéseket határoz meg a 2019–2025 közötti időszak tekintetében.

- (5) Fontos meghatározni a Bonni Megállapodás második miniszteri értekezletén az Unió nevében képviselendő álláspontot, mivel az értekezleten elfogadandó határozat joghatással fog bírni az Unió számára.
- (6) Mivel az Unió a Bonni Megállapodás szerződő fele, és érdekelt abban, hogy fokozza az együttműködést az Északi-tenger területének és megközelítési útvonalainak szennyezése elleni küzdelemben, helyénvaló aláírni és támogatni a 2019. évi miniszteri nyilatkozatot, amely jóváhagyja az ahhoz csatolt, a 2019–2025 közötti időszakra vonatkozó stratégiai cselekvési tervet,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A miniszteri értekezleten az Unió nevében képviselendő álláspont a miniszteri nyilatkozat és az ahhoz csatolt, a Bonni Megállapodásra vonatkozó, 2019–2025 közötti stratégiai cselekvési terv elfogadásának támogatása.

A Bonni Megállapodásra vonatkozó, 2019–2025 közötti stratégiai cselekvési terv tervezetének kisebb módosításai nem érintik az Unió által nyújtott támogatást.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*